Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu

Körnerova 219/2, 602 00 Brno, mobil 603 574 289, dz.brno@ecn.cz, y8x9iat, IČO 67010041

Dopravní a energetický
stavební úřad
SOSPK I
Nábř. L. Svobody 1222/12
110 00 Praha 1
posta@desu.gov.cz

E-mail se zaručeným elektronickým podpisem 9. 11. 2026

Odvolání proti rozhodnutí o povolení záměru „D52 5204 Mokřadní biotop u Nové Vsi“ v rozsahu stavebního objektu „SO 870 Mokřadní biotop“: k veřejné vyhlášce dne 8. 10. 2026, č. j. DESU/111/025973/26

Dopravní a energetický stavební úřad (dále jen DESÚ) dne **7. 5. 2026** na své úřední desce zveřejnil veřejnou vyhlášku ze dne **7. 5. 2026, č. j. DESU/111/013404/26** a sdělení ze dne **7. 5. 2026, č. j. DESU/111/013412/26,** že na základě žádosti Ředitelství silnic a dálnic, s. p., (dále jen ŘSD) ze dne **30. 3. 2026** dle zákona č. 283/2021 Sb. (dále jen NSZ) a zákona č. 100/2001 Sb. zahajuje řízení o povolení záměru **„D52 5204 Mokřadní biotop u Nové vsi**“ v rozsahu stavebního objektu **„SO 870 Mokřadní biotop“**.

Předmětem řízení je v rámci výstavby dálnice D5204 realizace mokřadu od 9/2026-12/2030 na ploše asi 2,3 ha, který bude asi 140 m severně od rybníka Čahoun v Nové vsi u Pohořelic, resp. má dojít k revitalizaci současného území.

DESÚ ve svých veřejných vyhláškách uvádí následující:
- stavební řízení probíhá podle **zákona č. 416/2009 Sb.** (dále jen liniový zákon)
- stavební řízení je ve smyslu **zákona č. 100/2001 Sb.** navazujícím řízení s účastí spolků
- do 15 dní od doručení vyhlášky, tj. **do pondělí 8. 6. 2026**, mají dotčené orgány zaslat svá závazná stanoviska
- do 30 dní od vyvěšení sdělení, tj. **do pondělí 8. 6. 2026**, se do povolovacího řízení mohou přihlásit spolky
- do pondělí **8. 6. 2026** budou nashromážděné podklady
- do **15. 6. 2026**, tj. do 5 pracovních dní, mohou účastníci řízení zaslat vyjádření

Děti Země dne **12. 5. 2026** dle zákona č. 100/2001 Sb. do 30 dní od vyvěšení oznámení o zahájení tohoto řízení, tj. **do 8. 6. 2026**, oznámily svou **účast**.

DESÚ dne **13. 7. 2026** na svou úřední desku vyvěsil veřejnou vyhlášku ze dne **13. 7. 2026, č. j. DESU/111/021037/26**, že spis byl doplněn o nové podklady, k nimž lze zaslat do 5 dní, tj. **do pondělí 3. 8. 2026**, vyjádření.

DESÚ dne **8. 10. 2026** na svou úřední desku vyvěsil veřejnou vyhlášku ze dne **8. 10. 2026, č. j. DESU/111/025973/26** s rozhodnutím o povolení záměru, která byla doručena dne **23. 10. 2026**, takže lhůta 15 dní pro zaslání odvolání končí dne **7. 11. 2026**, resp. **v pondělí 9. 11. 2026**.

Děti Země jako účastník tohoto řízení podle zákona č. 100/2001 Sb. podávají tímto do **pondělí 9. 11. 2026**

o d v o l á n í

a žádají, aby napadené rozhodnutí o umístění stavby bylo dle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Napadáno je rozhodnutí v celém rozsahu.

Odůvodnění:

Napadené povolení má 34 stran, obsahuje těchto 8 výroků s podmínkami na str. 2-11:
- **výrok I.** o povolení SO 870 Mokřadní biotop dálnice D5204
- **výrok II.** s uložením 29 podmínek povolenému SO 870
- **výrok III.** o povolení kácení **32 ks stromů a keřů na ploše 1.485 m2** dle ust. § 8 odst. zákona č. 114/1992 Sb.
- **výrok IV.** s uložením 3 podmínek ke kácení mimolesních dřevin
- **výrok V.** s uložením náhradní **výsadby 140 ks stromů** 8 místně původních druhů
- **výrok VI.** s uložením 7 podmínek k náhradní výsadbě
- **výrok VII.** o povolení výjimky dle ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. ke škodlivému zásahu do biotopů a jedinců **41 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů**
- **výrok VIII.** s uložením 11 podmínek k povolení výjimky ke škodlivému zásahu

1. K povolení kácení mimolesních dřevin a k uložení náhradní výsadbě

Rozhodnutí ve výrocích III. až VI. (str. 6-8) povoluje dle ust. § 8 odst. 1 ZOPK kácení **32 ks stromů a keřů na ploše 1.485 m2** a dle ust. § 9 odst. 1 ZOPK ukládá provedení náhradní **výsadby 140 ks stromů** 8 místně původních druhů, což DESÚ převzalo z JES MŽP ze dne **17. 3. 2026, č. j. MZP/2026/910/510**.

1.1. Děti Země zjišťují, že mezi podmínkami chybí konkrétní doba, do kdy má k náhradní výsadbě dojít, ačkoliv jde o významné časové kompenzační opatření, které zajišťuje včasnou (rychlou) kompenzaci za způsobenou ekologickou újmu, takže se náhradní výsadba po celé ČR prakticky ukládá do zprovoznění záměru, aby újma byla co nejdříve nahrazena, nikoliv co nejpozději (až při kolaudačním řízení).

Např. dálnice D0805 Lovosice – Řehlovice nemá kolaudační rozhodnutí ani 10 let po svém zprovoznění v 12/2016. Je proto žádoucí, aby za způsobenou ekologickou újmu byla náhradní výsadba provedena, co nejrychleji, tzn. např. do zprovoznění stavebního záměru.

Ovšem v případě SO 870, který představuje vytvoření mokřadu na ploše 2,3 ha na pozemku p. č. 3106 v k. ú. Nová Ves u Pohořelic, by postačovalo, aby byla uložena podmínka, že náhradní výsadba na stejné parcele bude realizována do 1 roku od zhotovení SO 870, tzn. dle možností by se prováděla souběžně s realizací SO 870 a pak **by se dokončila do 1 roku od zhotovení SO 870**, přičemž by se o tom provedlo místní šetření a vyhotovil se zápis.

Děti Země žádají, aby byl dle ust. § 149 správního zajištěn přezkum JES MŽP ze dne **17. 3. 2026, č. j. MZP/2026/910/510**, přičemž žádají, aby bylo změněno tak, že bude obsahovat požadavek, že náhradní výsadba bude dokončena do 1 roku od realizace SO 870, přičemž do 1 měsíce od provedení náhradní výsadby bude svoláno místní šetření a bude vyhotoven protokol o kvalitně provedené náhradní výsadbě.

Účelem této podmínky je, aby ekologická újma byla provedena co nejrychleji a tento termín byl navázaný na dokončení SO 870, nikoliv na získání kolaudačního rozhodnutí pro SO 870 (což může být 1-10 let od zhotovení SO 870). Termín realizace náhradní výsadby také není vhodné navázat na zprovoznění dálnice D5204 či na získání kolaudačního rozhodnutí pro D5204, neboť by to bylo v rozporu s principem včasnosti realizaci tohoto kompenzačního opatření.

1.2. Děti Země zjišťují, že z obsahu rozhodnutí DESÚ nejsou zřejmé tyto skutečnosti:
1) na základě jakých konkrétních podkladů bylo povolení ke kácení mimolesních orgánem ochrany přírody, tj. DESÚ, vydáno, neboť jejich přehled v rozhodnutí chybí, resp. např. Dendrologické posouzení, posouzení významu kácených dřevin dle ust. § 8 odst. 1 ZOPK, zjištění ekologické újmy, doklady o veřejném zájmu ke kácení apod.
2) na základě jakých skutečností bylo splněno ust. § 8 odst. 1 ZOPK, tzn. jakou metodou a s jakými výsledky byl orgánem ochrany přírody, tj. DESÚ, vyhodnocen význam kácených dřevin
3) na základě jakých skutečností a jakým konkrétním způsobem byla orgánem ochrany přírody, tj. DESÚ, vyhodnocena jejich společenská (ekologická) hodnota

4) na základě jakých skutečností a důvodů byla orgánem ochrany přírody, tj. DESÚ, dle sut. § 9 odst. 1 ZOPK uložena přiměřená náhradní výsadba za způsobenou společenskou újmu kácením dřevin

Jinak řečeno, v rozhodnutí DESÚ chybí řádné (konkrétní) odůvodnění, proč bylo kácení dřevin povoleno, zda byly splněny požadavky ust. § 8 odst. 1 ZOPK a ust. § 9 odst. 1 ZOPK, byl doložen veřejný zájem pro jejich kácení, apod.

Děti Země s odkazem na judikaturu správních soudů připomínají, že pokud se povoluje nějaký stavební záměr a mezi podklady je závazné stanovisko o povolení kácení mimolesních dřevin (i s uložením náhradní výsadby), tak stavební úřad nemůže z tohoto závazného stanoviska (příp. KZS či JES) převzít jen jeho výrok, ale je nutné ho také řádně zdůvodnit, neboť stavební úřad získal funkci orgánu ochrany přírody.

Každé správní rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a opravný prostředek, takže pokud DESÚ povolil kácení dřevin a náhradní výsadbu, tak nestačí odkázat na podklad ve spisu (v tomto případě na JES), ale jeho povinností bylo výroky III.-VI. také podrobně a řádně ve smyslu ust. § 68 odst. 3 ve vztahu k ust. § 2 odst. 4 a odst. 3 správního řádu odůvodnit, což se nestalo. Účastníci řízení, včetně Dětí Země, tak jen stěží mohou brojit proti správnímu rozhodnutí, kterému mu chybí řádné odůvodnění, neboť nevědí, proč je stavební záměr za splnění uložených podmínek přípustný.

Děti Země žádají, aby bylo rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno, neboť DESÚ jako orgán ochrany přírody např. s využitím JES a vlastních úvah neuvádí žádné konkrétní odůvodnění, proč povolil kácení mimolesních dřevin a proč uložil i náhradní výsadby. Navíc chybějí konkrétní podklady, na základě nichž toto povolení vydal.

2. K povolení škodlivého zásahu do biotopů a jedinců zvláště chráněných druhů živočichů

Rozhodnutí ve výrocích VII. a VIII. (str. 8-11) povoluje dle ust. § 56 ZOPK škodlivý zásah do biotopů a jedinců **41 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů** za splnění uložených podmínek, což DESÚ převzalo z JES MŽP ze dne **17. 3. 2026, č. j. MZP/2026/910/510**.

2.1. Děti Země zjišťují, že je povolen mj. zásah do biotopů desítek jedinců 8 druhů obojživelníků a 3 druhů plazů, kteří by mohli být během realizace mokřadu (2,3 ha) nemyslně likvidováni, aniž jsou uložena konkrétní systémová ochranná opatření proti této jejich likvidaci.

DESÚ sice přebírá požadavky podkladových závazných stanovisek (na str. 5 nahoře z JES, na str. 5-6 ze závazného stanoviska EIA a na str. 10-11 z JES), nicméně mezi nimi chybějí požadavky na účinnější a systémovou ochranu desítek jedinců 11 cenných druhů obojživelníků a plazů.

Podle názoru Dětí Země je účinnější na jejich ochranu během realizace SO 870 vybudovat kolem staveniště kvalitní zábrany, jak je mj. uvedeno např. v rozhodnutí KÚ v Plzni dle ust. § 56 ZOPK ze dne **18. 5. 2020, č. j. PK-ŽP/9985/20** pro záměr **„D3 0301 – 0303 Praha – Václavice, PRAGOPROJEKT, 2016“** (dále jen dálnice D3).

Děti Země z tohoto rozhodnutí níže uvádějí uložené podmínky na ochranu obojživelníků a plazů během realizace dálnice D0303, které by podle nich měly být součástí napadeného povolení o povolení SO 870, resp. vydaného JES.

„Pro ochranu obojživelníků a na vodu vázaných plazů, kteří jsou předmětem řízení, se ukládá držiteli výjimky provést následující opatření:

3. Držitel výjimky prostřednictvím biologického dozoru před zahájením stavby vyznačí kolizní místa v celé trase stavby v blízkosti vhodných biotopů pro obojživelníky a plazy, na kterých budou po celou dobu probíhající stavební činnosti instalovány dočasné migrační zábrany proti jejich vniknutí do prostoru staveniště a bude prováděn monitoring a záchranný transfer v souladu s obecně používanými metodikami (např. „Bariéry proti vstupu obojživelníků do vozovky“, Rozínek R. 1999; „Záchranné transfery a reintrodukce“ Rozínek R. 1997, Průchodnost silnic a dálnic: Evernia, 2011).

4. Aktuální lokalizace a rozsah instalace zábran budou po dobu stavby oznamovány do 7 dnů od instalace správnímu orgánu.

5. Migrační zábrany budou instalovány jako bezodchytové, v případě potřeby rozhodne na základě výsledků monitoringu biologický dozor o jejich doplnění o odchytové nádoby.

6. Migrační zábrany musí být z hladkého materiálu odolného proti povětrnostním vlivům, výška zábran nad povrchem terénu bude nejméně 50 cm. Spodní okraj zábran bude zapuštěn nebo přihrnut proti směru tahu. Zábrany budou uchyceny pevně na dřevěných kůlech o min. rozměru 4 × 4 cm (nebo min. průměru 4 cm) zatlučených do země na opačné straně zábrany, než probíhá migrace obojživelníků. Vzdálenost mezi kůly může být maximálně 150 cm, v členitém terénu přiměřeně méně. V případě nutnosti odchytu a transferu budou použity plastové nádoby o výšce cca 30 cm nejlépe s víkem, do jehož středu je vyřezán otvor. Do vnitřku nádoby bude vložen mech či vlhký substrát. Do dna nádob budou navrtány malé otvory pro odtok vody. Nádoby budou od sebe vzdáleny maxim. 20 m. Kontrola nádob bude prováděna 2 x denně brzy ráno a před setměním v období od 1. března do 30. dubna kalendářního roku, mimo toto období jedenkrát denně. O průběhu odchytu a transferu bude odborně biologickým dozorem veden deník, ve kterém budou uvedeny zejména datum, čas, místo, počet a druh odchycených a transferovaných jedinců, příp. další údaje. Deník bude držitelem výjimky (popř. biologickým dozorem) na vyzvání předložen ke kontrole orgánům ochrany přírody.“

Děti Země žádají, aby byl dle ust. § 149 správního zajištěn přezkum JES MŽP ze dne **17. 3. 2026, č. j. MZP/2026/910/510**, přičemž žádají, aby bylo změněno tak, že bude obsahovat jádra výše uvedených podmínek o povolení zásahu dálnicí D3, která podle Dětí Země zajistí účinnější ochranu 11 cenných druhů obojživelníků a plazů během realizace SO 870, než uložené podmínky o nahodilých a jednotlivých odchytech jedinců těchto cenných druhů jen při náhodných návštěvách biologického dozoru.

Účelem této podmínky je, aby ochrana jedinců 11 cenných druhů drobných pozemních obratlovců, resp. všech pozemních drobných živočichů, včetně hmyzu, během realizace SO 870 (3 roky?) byla kvalitní, účinná a systémová, přičemž je výhodná i pro zhotovitele a jeho lidi a pro biologický dozor, jelikož bude téměř plně zajištěno, že k jejich úhynu během realizaci záměru s vysokou jistotou nedojde.

2.2. Děti Země zjišťují, že mezi podmínkami povoleného škodlivého zásahu do biotopů 41 cenných druhů a rodů živočichů ani mezi odůvodněním chybí uložení věcného a časového způsobu kontrol dodržování těchto podmínek, jak požaduje ust. § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK, přičemž z nich musí být zřejmé, kdy, kde, a co se plánuje skutečně kontrolovat, takže nemohou převažovat namátkové kontroly. Obdobně nelze způsob kontrol navazovat pouze na kontrolní dny ŘSD, neboť ty jsou primárně určeně k hodnocení stavu realizace záměru, nikoliv stavu plnění příp. uložených podmínek rozhodnutí dle ZOPK.

Děti Země si proto dovolují níže ocitovat jeden z mnoha rozsudků, jak by takové kontroly měly vypadat. Jde o rozsudek NSS ze dne **22. 10. 2025, č. j. 6 As 121/2025–62** o zamítnutí kasační stížnosti ŘSD ze dne **20. 8. 2025** proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne **11. 7. 2025, č. j. 29 A 27/2025–237**, kterým bylo zrušeno rozhodnutí MŽP ze dne **11. 3. 2025, č. j. MZP/2024/240/2035** o zamítnutí odvolání žalobců proti rozhodnutí KÚ v Brně ze dne **20. 6. 2024, č. j. JMK 77591/2024** o povolení výjimky dle ust. § 56 ZOPK ke škodlivému k zásahu do biotopů a jedinců 17 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů záměrem **„I/43 MÚK Kuřim, východ“.**

NSS v cit. rozsudku **spis. zn. 6 As 121/2025** k námitce, že způsob kontrol je přijatelný níže uvádí toto:

*„[36] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že **rozhodnutí žalovaného neobsahuje náležité vymezení podmínek a způsobu kontroly odpovídajících požadavkům unijní úpravy**.*

*[37] Dle **čl. 16 odst. 1 písm. e) směrnice o stanovištích** neexistuje-li žádné jiné uspokojivé řešení a za podmínky, že populace příslušného druhu přetrvávají navzdory udělené odchylce ve svém přirozeném areálu rozšíření bez negativního ovlivnění v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků*

12, 13, 14 a čl. 15 písm. a) a b), aby za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru povolily odebírání nebo držení omezeného a příslušnými státními orgány stanoveného počtu jedinců určitých druhů uvedených v příloze IV.

[39] ***Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že implementace směrnice neproběhla v plném rozsahu, čl. 16 odst. 1 písm. e) směrnice o stanovištích nebyl do zákona o ochraně přírody a krajiny (do § 56) implementován dostatečně přesně.*** *Za daného právního stavu proto měly správní orgány povinnost postupovat eurokonformně. Nedostatečnou implementaci lze v daném případě překlenout eurokonformním výkladem, což* ***ve vztahu k čl. 16 směrnice o stanovištích potvrdila též judikatura*** *(viz již odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu* ***č. j. 6 As 73/2015-40****).*

[46] Podle § 5b odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny musí rozhodnutí podle odstavce 1 obsahovat
a) označení druhů a množství ptáků, na které se má odchylný postup vztahovat,
b) prostředky, způsob nebo metody povolené pro odchyt nebo zabíjení,
c) důvod pro odchylný postup vycházející z odstavce 1 nebo 2, podmínky a časové a místní okolnosti, za nichž lze takto postupovat,
d) způsob kontrol, které bude orgán ochrany přírody stanovující odchylný postup provádět.

[48] Základním východiskem, ze kterého jsou správní orgány povinny při ***vymezení způsobu kontrol vycházet, je nutnost reflektovat to, pro které konkrétní zvláště chráněné druhy živočichů je povolení výjimky žádáno****. Rozhodnutí* ***musí zohlednit specifický způsob života těchto živočichů****, jemuž musí odpovídat podmínky rozhodnutí, zejména* ***uložená zmírňující či kompenzační opatření****. Těmto opatřením pak* ***musí odpovídat stanovení způsobu kontrol jejich dodržování****.*
Je proto žádoucí, aby byl ***v aplikační praxi způsob kontrol blíže specifikován, tj. navázán věcně a časově na podmínky povolené výjimky tak, aby mohl být výkon kontrol cílený a efektivní****. Kontrola nesmí být pouhou formální součástí rozhodnutí bez skutečného vlivu na ochranu přírody (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne* ***30. 9. 2024, č. j. 5 As 292/2023-62****).*

[49] Na výše uvedené závěry Nejvyšší správní soud ***navázal v rozsudku č. j. 6 As 355/2023-41****. V něm soud vyslovil, že* ***smyslem stanovení způsobu provádění kontrol je nastavení předvídatelných pravidel, která vytvoří již v okamžiku povolení výjimky mechanismus, jenž úměrně závažnosti předpokládanému zásahu do podmínek ochrany zvláště chráněných druhů zajistí, aby podmínky, jež mají minimalizovat dopad realizace záměru na chráněné živočichy a rostliny, nezůstaly jen na papíře*** *a aby bylo ověřeno, že stavba záměru probíhá způsobem, který zvláště chráněné druhy ohrožuje co nejméně.*
Nejvyšší správní soud rovněž uvedl, že ***kontroly podmínek uložených výjimkou ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů musí provádět přímo orgán ochrany přírody. Nepostačuje, aby kontroly prováděl samotný stavebník nebo jím najatá osoba.***

[51] Odebírání, držení a přemístění zvláště chráněných druhů živočichů lze provést podle těchto podmínek, které musí vymezovat rozhodnutí o výjimce:
1) vymezení počtu živočichů, kterých se odebrání a držení dotkne,
2) stanovení způsobu výběru těchto živočichů, a to co nejúžeji, nejspecifičtěji a nejvhodněji z hlediska cíle sledovaného výjimkou,
3) stanovení přísně kontrolovaných podmínek, za kterých lze chráněné živočichy odchytávat, držet a přesouvat (včetně prostředků, způsobů nebo metod povolených pro odchyt) s přihlédnutím k místním a časovým okolnostem,
4) stanovení způsobu, rozsahu a časového vymezení kontrol, které bude provádět přímo orgán ochrany přírody v reálném čase, aby mohl účinně zasáhnout a zabránit újmě chráněných živočichů, tedy docílit splnění stanovených podmínek.

[53] Správní orgány jednak ***nestanovily způsob výběru konkrétních živočichů****. Nelze se ztotožnit se stěžovatelovou argumentací, že takový výběr či zúžení nebylo možné. Správní orgány měly zohlednit konkrétní druhy živočichů a s přihlédnutím k jejich specifikům* ***stanovit způsob selekce****. Způsobem výběru mohlo být např. i to, že by se* ***odchycení a přemístění týkalo všech nalezených jedinců daného druhu****, kteří by byli přímo ohroženi či dotčeni stavbou.*

***Vymezení dotčenosti (např. dle pozemků či vzdálenosti od záměru) by v takovém případě rozhodnutí muselo jasně vymezovat**.*
*Prvostupňový správní orgán k tomu v **podmínce č. 4** uvedl: „Bezprostředně před zahájením zemních prací stanovený biologický dozor prozkoumá dotčené území a zajistí případné transfery nalezených zvláště chráněných druhů“. **Co přesně se rozumí dotčeným územím, však prvostupňový správní orgán nevymezil, nýbrž ponechal na úvaze biologického dozoru.***
*Nejvyšší správní soud se **neztotožňuje ani s argumentem stěžovatele**, že se při absenci konkrétního výběru živočichů automaticky uplatní domněnka, dle které se má za to, že **dojde k transferu každého jedince, jemuž hrozí usmrcení či ohrožení. Konkrétní podmínky selekce musí v souladu s judikaturou Soudního dvora jasně vymezit orgán ochrany přírody tak, aby se zásah dotkl jasně vymezeného okruhu chráněných živočichů**.*
***Nelze připustit, aby podmínky stanovoval pouze biologický dozor**, kterého si najímá zhotovitel či objednatel stavby. Tento nedostatek pak v odvolacím řízení **neodstranil ani žalovaný**.*

*[55] V návaznosti na výše uvedené tak **je nutno přisvědčit závěrům krajského soudu, že správní orgány dostatečně nevymezily podmínky odebírání a držení zvláště chráněných druhů živočichů**. V rozhodnutí **neuvedly žádné povolené či nepovolené prostředky, způsoby ani metody odchytu**. Nijak také **nevymezily způsob a délku držení odchycených živočichů ani blíže nevymezily lokality, na které by mohli být odchycení jedinci vypuštěni.** Správní orgány vše **ponechávají na úvaze biologického dozoru**, včetně toho, zda **vůbec k odchytu a přenosu živočichů dojde** (to souvisí zčásti s tím, že neprovedly selekci živočichů, u kterých by mělo k odchytu dojít).*

*[56] **Biologický dozor je však povinen postupovat podle podmínek vymezených orgánem ochrany přírody. Není oprávněn sám určovat, zda, kolik a jakým způsobem provede odchyt živočichů, po jak dlouhou dobu a kde je bude držet a kam konkrétně je vypustí.** Vzhledem k přísné vnitrostátní a unijní úpravě ochrany zvláště chráněných druhů živočichů je **povinen tyto podmínky určovat orgán ochrany přírody**, který výjimku ze zákazu odebírání a držení těchto živočichů povolil.*

[57] V daném případě nedostatky ve stanovených podmínkách ještě umocňuje absence úpravy odpovídající kontroly. Ke kontrolní činnosti vztahující se k odebírání a držení zvláště chráněných druhů živočichů lze v nyní souzené věci přiřadit dvě podmínky obsažené v prvostupňovém rozhodnutí.
*V **podmínce č. 2** **prvostupňový správní orgán nařídil biologickému dozoru pro potřeby investora a zhotovitele vypracovat tzv. Ekorukověť stavby**, která by měla obsahovat obecné zásady a povinnosti zhotovitele k omezení dopadů realizace stavby na životní prostředí a u každé citlivé lokality také konkrétní postupy stavebních prací.*
***V rámci schvalování této ekorukověti by pak orgán ochrany přírody měl stanovit, které „činnosti budou podléhat zvýšené kontrolní činnosti ze strany orgánu ochrany přírody a vyhradí si právo na informování o jejich provádění s předstihem před jejich zahájením“**.*
*V **podmínce č. 3** pak prvostupňový správní orgán stanovil, že **průběžný dohled nad prováděním záměru a plněním povinností stanovených ve výjimce by měl zajistit biologický dozor**.*
*Žalovaný k těmto podmínkám **doplnil vymezení, v jakých případech dojde ke kontrole** prováděné orgány ochrany přírody. Jedná se o následující případy: kontrola provedení likvidace zeleně a odstranění svrchní vrstvy půdy, kontrola realizovaných opatření pro zabránění úhynu drobných živočichů na vodohospodářských objektech, kontrola stavu mostů a kontrola provedených vegetačních úpravu svahu těles komunikace.*

*[58] Krajský soud ve vztahu k výše popsaným kontrolním mechanismům v napadeném rozsudku správně uvedl, že postrádají jakoukoli vazbu na držení a přemisťování živočichů. **Prvně žalovaným vymezená kontrola by měla proběhnout až po likvidaci zeleně, ačkoli je zřejmé, že k odchytu chráněných živočichů musí dojít (vzhledem k logické souslednosti úkonů) před likvidací zeleně**, popř. nejpozději při samotné likvidaci v případě živočichů dříve neodhalených a neodchycených.*
*V prvostupňovém rozhodnutí jsou **kontrolní mechanismy vymezeny nekonkrétně, bez časového určení, anebo jsou svěřeny převážně přímo biologickému dozoru.** Biologický dozor najatý zadavatelem je zajisté povinen provádět kontrolní činnost a realizovat jednotlivá opatření na ochranu chráněných živočichů dle vymezených podmínek. **Primární kontrolu dodržování podmínek stanovených ve výjimce ze zákazů chráněných živočichů však je povinen provádět přímo orgán ochrany přírody** (viz již odkazovaný rozsudek **č. j. 6 As 355/2023 – 41**)...*

Kontroly vymezené žalovaným by pak probíhaly ex post, tedy až po odchytu a přenosu chráněných živočichů. ***Nemohly by tedy vést k účinnému ověření a zajištění dodržení stanovených podmínek*** *(v této věci navíc náležitě nevymezených) a tím i k účinné ochraně zvláště chráněných druhů živočichů."*

Děti Země připomínají, že nezákonným způsobem postupoval KÚ v Brně a MŽP i při povolení škodlivého zásahu

- **obchvatu Žebětína**, jak dokládá rozsudek Krajského soudu v Brně **spis. zn. 31 A 68/2022** (pozn.: spor o ust. § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK – viz i zamítavý rozsudek NSS **spis. zn. 6 As 355/2023**), a
- **obchvatu Břeclavi silnicí I/55,** jak také mj. dokládá rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne **20. 6. 2024, č. j. 55 A 8/2024–80** o zrušení rozhodnutí MŽP ze dne **15. 2. 2024,**

neboť v obou případech byl v rozhodnutí časový a věcný způsob kontrol uložen nedostatečně (mimo provádění namátkových kontrol KÚ v Brně, k čemuž není potřeba žádný plán), který do konce řízení o výjimce musí stanovit sám KÚ (či MŽP), nikoliv např. žadatel o výjimku nebo zhotovitel záměru, přičemž nemusí být uložen přesně na dny.

Děti Země dále odkazují na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne **27. 1. 2022, č. j. 51 A 108/2020–53,** který o neuložených kontrolách u záměru **„D0301 Jižní obchvat Jílového u Prahy"** také rozhodoval (ve prospěch spolku), přičemž předložil ucelenou koncepci povinností provádět kontroly.

Rozhodnutí DESÚ tedy konkrétně neuvádí, kdy během realizace záměru a v jakých fází realizace (před či po provedení nějakého škodlivého zásahu či před či po realizaci nějakého konkrétního zmírňujícího či náhradní opatření) se budou v terénu provádět kontroly plnění příp. uložených podmínek.

Mezi podmínkami rozhodnutí tedy musí být **věcný a časový plán kontrol**, takže by byly např. zřejmé **časové odstupy od jednotlivých kontrol** (např. mezi provedením různých opatření apod.) a **četnost těchto kontrol**.

Děti Země z opatrnosti připomínají, že nežádají, aby kontroly byly již v řízení o povolení výjimky stanoveny **přesně na dny či přesně na nějaké fáze během výstavby**, neboť to z výše cit. rozsudků nevyplývá. Podstatné je, aby na konci řízení o povolení zásahu **bylo jasné**, kdy a co se plánuje kontrolovat (mimo namátkových kontrol, které nelze plánovat) a tedy od **kdy může veřejnost dle infozákonů žádat** o výsledky těchto kontrol.

Děti Země např. odkazují na rozhodnutí KÚ v Hradci Králové ze dne **2. 5. 2023, č. j. KUHK-45269/ZP/2021-18** o povolení škodlivého zásahu do biotopů 44 zvláště chráněných druhů organismů dálnicí **D1109 Trutnov – státní hranice,** které na str. 4 uvádí pět způsobů svých terénních kontrol, které proběhnou po fázích za účasti KÚ, přičemž KÚ se může účastnit i kontrolních dní svolaných ŘSD:

„IV. Na základě ust. § 56 odst. 7 ZOPK ve spojení s ust. § 5b odst. 3 písm. d) ZOPK provede krajský úřad kontrolu plnění podmínek tohoto rozhodnutí následujícím způsobem:

- *kontrolami* ***realizace dočasných bariér*** *(jejich stav a funkčnost), které budou prováděny v období počátku migrace obojživelníků, zpravidla* ***od začátku února do konce dubna*** *v průběhu provádění stavby s ohledem na místní podmínky,*
- *kontrolami* ***realizace náhradních biotopů pro zvláště chráněné druhy*** *(zejména lokality pro obojživelníky a plazy), které budou prováděny v letním období, zpravidla* ***od začátku května do konce srpna*** *v průběhu provádění stavby,*
- *kontrolami* ***označení části rostlinných společenstev na disturbovaných plochách*** *určených k přirozené sukcesi, které budou prováděny v letním období, zpravidla* ***od začátku května do konce srpna*** *v průběhu provádění stavby,*
- *kontrolou* ***počtu vyvěšených ptačích budek a budek pro netopýry*** *jako jejich náhradních stanovišť, které budou prováděny v jarním období, zpravidla* ***od začátku března do konce dubna*** *v průběhu provádění stavby,*
- *kontrolami* ***instalace trvalých bariér****, jejich umístění a způsobu provedení, které budou provedeny* ***před uvedením stavby do provozu*** *stavby a před jejím dokončením.*

Žadatel o povolení výjimky ***zajistí účast biologického dozoru*** *u každé kontroly prováděné krajským úřadem."*

Náměty na uložení způsobu kontrol, kterých by mělo být více:

1) kontrola vytvořených zábran (viz náměty výše) proti vnikání cenných druhů a rodů živočichů na staveniště do 7 dní od jejich zhotovení
2) kontrola stavu pokácených dřevin (s výběrem ponechání na místě apod.) do 15 dní od jejich kácení

3) kontrola stavu invazních rostlin max. 15 dní před zahájením realizace záměru, dále do 1 měsíce po dokončení záměru a po 1 roce od dokončení záměru během prvního vegetačního období
4) kontrola míst transferu cenných druhů živočichů do 15 dní od provedení

Děti Země shrnují, že rozhodnutí DESÚ neobsahuje podmínky o konkrétním způsobu kontrol uložených podmínek (tj. věcný a časový plán), aby byly známy:

- **základní časové údaje**, kdy by ke kontrolám mělo docházet a jak budou časté, aby jich nebylo málo, a
- **základní věcné údaje**, na jaké podmínky výjimky budou kontroly navázané, tj. třeba před realizací škodlivého zásahu či po něm nebo před realizací jakého kompenzačního či zmírňujícího opatření či po něm.

Děti Země žádají, aby byl dle ust. § 149 správního zajištěn přezkum JES MŽP ze dne **17. 3. 2026, č. j. MZP/2026/910/510**, přičemž žádají, aby bylo změněno tak, že bude obsahovat ve smyslu ust. § 5b odst. 3 odst. d) ZOPK způsob kontrol plnění uložených podmínek povolení ke škodlivému zásahu dle sut. § 56 ZOPK.

Účelem této podmínky je, aby z vydaného pravomocného povolení pro SO 870 bylo jednoznačně zřejmé, kdy, kde a co se bude během jeho realizace na staveništi a v jeho okolí plánovaně kontrolovat, přičemž tyto kontroly musejí být věcně a časově navázané na uložené podmínky.

2.3. Děti Země zjišťují, že z obsahu rozhodnutí DESÚ nejsou zřejmé tyto skutečnosti:

1) na základě jakých konkrétních podkladů byl povolen škodlivý zásah do biotopů a jedinců 41 zvláště chráněných druhů a rodů živočichů orgánem ochrany přírody, tj. DESÚ, vydáno, neboť jejich přehled v rozhodnutí chybí
2) na základě jakých skutečností byly kumulativně splněny požadavky ust. § 56 ZOPK, tzn. prokázání veřejného zájmu a jeho převaha a naléhavost nad veřejným zájmem realizace SO 870, příp. dálnice D5204, a prokázání neexistence jiného uspokojivého řešení ke SO 870, resp. D5204

Jinak řečeno, v rozhodnutí DESÚ chybí řádné (konkrétní) odůvodnění, proč byl škodlivý zásah povolen, zda byly splněny požadavky ust. § 56 ZOPK apod.

Děti Země s odkazem na judikaturu správních soudů připomínají, že pokud se povoluje nějaký stavební záměr a mezi podklady je závazné stanovisko o povolení škodlivého zásahu do biotopů a jedinců cenných druhů organismů, tak stavební úřad nemůže z tohoto závazného stanoviska (příp. KZS či JES) převzít jen jeho výrok, ale je nutné ho také řádně zdůvodnit, neboť stavební úřad získal funkci orgánu ochrany přírody.

Každé správní rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a opravný prostředek, takže pokud DESÚ povolil škodlivý zásah do biotopů, tak nestačí odkázat na podklad ve spisu (v tomto případě na JES), ale jeho povinností bylo výroky III.-VI. také podrobně a řádně ve smyslu ust. § 68 odst. 3 ve vztahu k ust. § 2 odst. 4 a odst. 3 správního řádu odůvodnit, což se nestalo. Účastníci řízení, včetně Dětí Země, tak jen stěží mohou brojit proti správnímu rozhodnutí, kterému mu chybí řádné odůvodnění, neboť nevědí, proč je stavební záměr za splnění uložených podmínek přípustný.

Děti Země žádají, aby bylo rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno, neboť DESÚ jako orgán ochrany přírody např. s využitím JES a vlastních úvah neuvádí žádné konkrétní odůvodnění, proč povolil škodlivý zásah do biotopů a jedinců zvláště chráněných druhů a rodů živočichů. Navíc chybějí konkrétní podklady, na základě nichž toto povolení vydal.

RNDr. Miroslav Patrik
statutární zástupce klubu

Tento dopis byl zaslán e-mailem z adresy dz.brno@ecn.cz a podepsán elektronicky zaručeným podpisem. Kvalifikovaný certifikát sériového čísla 24598346 vydala Certifikační autorita PostSignum Qualified CA 4 (ověření osobních certifikátů na https://www.postsignum.cz/certifikaty_uzivatelu.html).

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu v digitální podobě:

Popis, označení vstupu:	desues2FE88EA
Hash vstupu:	sha256: 07 A0 EC 5E 2E 46 AF 43 6D EA 6D 45 7B C3 E3 A1 79 80 38 F8 23 D1 C3 66 FF F9 5B 90 53 3A 41 18

Potvrzujeme, že tento dokument vznikl změnou datového formátu Acrobat PDF 1.5 - Portable Document Format vstupního dokumentu do výstupního datového formátu PDF/A. Tento dokument se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Tímto převodem se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů v dokumentu obsažených a jejich soulad s právními předpisy.

Provedl:	Provedeno automatizovaně systémem ESSL
Subjekt:	Dopravní a energetický stavební úřad, Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, 11000 Praha 1, Česká republika
Datum vyhotovení:	10. 11. 2026 8:44:45